

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«ІРПІНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

С.І.Михайлов

03 2017 р.

Програма
вступного випробування з історії України
для вступників на основі повної загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста на спеціальності:

071 «Облік і оподаткування»

072 «Фінанси, банківська справа і страхування»

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Протокол 5 від "16" 03 2017 року №__

2017 рік

ВСТУП

Програму з історії України для вступних випробувань абітурієнтів, які вступають на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки молодшого спеціаліста на основі повної загальної середньої освіти (далі - програма) розроблено з урахуванням чинної програми з історії України для 5—11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, що складена, виходячи з цілей, вимог і змісту навчання історії у школі, закладених у Державному стандарті освіти (освітня галузь “Суспільствознавство”).

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Стародавня історія України», «Виникнення та розквіт Київської Русі», «Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава», «Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX -XIV ст.», «Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV - першій половині XVI ст.)», «Українські землі в другій половині XVI ст.», «Українські землі в першій половині XVII ст.», «Українські землі в 60 - 80-ті рр. XVII ст.», «Українські землі наприкінці XVII - першої половини XVIII ст.», «Українські землі в другій половині XVIII ст.», «Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.», «Західноукраїнські землі наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.», «Культура України кінця XVIII - першої половини XIX ст.», «Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.», «Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.», «Культура України в другій половині XIX - початку XX ст.», «Наддніпрянська Україна на початку XX ст.», «Західноукраїнські землі на початку XX ст.», «Україна в Першій світовій війні», «Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918 - 1920 рр.)», «Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921 - 1928 рр.)», «Радянська модернізація України (1929 -1938 рр.)», «Західноукраїнські землі (1921 - 1938 рр.)», «Україна під час Другої світової війни (1939 - 1945 рр.)», «Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 - початку 1950-х рр.», «Україна в умовах десталінізації (1953 - 1964 рр.), Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960 - початок 1980-х рр.)», «Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України», «Україна в умовах незалежності».

У запропонованій програмі стисло наведено зміст розділів шкільної програми, де вказано основний понятійний апарат, яким повинен володіти абітурієнт. Це дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування з історії України.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ВСТУПНИКІВ

ВМІТИ:

- визначати хронологічні межі соціально-економічних і політичних подій, їхню послідовність та синхронність, вказувати історичні дати, періоди найважливіших подій і процесів, встановлювати хронологічну відповідність між явищами, процесами й подіями та періодами і епохами;
- локалізувати історико-географічні об'єкти та історичні факти, події, явища, процеси на карті;
- працювати з історичними документами різного змісту, встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, визначати основні ідеї, які він висвітлює, аналізувати зміст тексту;
- визначати істотні характерні риси, етапи, складові подій, явищ, процесів минулого, характеризувати діяльність видатних історичних постатей, давати визначення історичних понять і термінів, пояснювати доречність їхнього вживання;
- розпізнавати найвидатніші історико-культурні пам'ятки, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, описувати й розкривати їхнє значення в українській істотко-культурній спадщині;
- пояснювати й аналізувати історичні факти, класифікувати їх за вказаною ознакою, визначати причини та наслідки подій і явищ, встановлювати відповідність між окремими фактами й типовими загальними явищами;
- формулювати версії та оцінки історичного руху і розвитку, визначати найважливіші зміни і значення подій, що відбувалися в житті України і людства.

ЗНАТИ:

Стародавня історія України. Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян.

Виникнення та розквіт Київської Русі. Розселення східнослов'янських племінних союзів. Утворення Київської Русі. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князів/княгині: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії. Спорудження Софійського собору. Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава в Києві.

Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава. Роздробленість Київської Русі. Боротьба за київський стіл. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князювання Данила Романовича.

Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Розподіл і збереження Галицько-Волинської держави нащадками Данила Романовича.

Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX -XIV ст. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Розвиток культури та освіти Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Поширення писемності.

Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV - першій половині XVI ст.). Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхідження українських земель до складу Литовської держави. Кревська унія. Ліквідація князем Вітовтом самостійності удільних українських князівств. Виступ литовсько-руської знаті на чолі з князем Свидригайлом Ольгердовичем. Відновлення й остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Розвиток культури та освіти.

Українські землі в другій половині XVI ст. Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 90-х років XVII ст. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Братський рух. Реформаційний та контрреформаційний рухи в Україні. Утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури й освіти.

Українські землі в першій половині XVII ст. Зміни в соціально-економічному житті. Розвиток міст. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного життя в Україні. Відновлення церковної православної ієрархії 1620 р. Розвиток культури та освіти. Участь українського козацтва у Хотинській війні. Козацькі повстання 1620-х - 1630-х рр.

Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б.Хмельницького.

Українські землі в 60 - 80-ті рр. XVII ст. Гетьманування І. Виговського. Ухвалення Гадяцьких пунктів. Московсько-українська війна. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Занепад

Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України.

Українські землі наприкінці XVII - першої половини XVIII ст. Гетьманування І. Мазепи. Національно-визвольна акція гетьмана І. Мазепи. Гетьманування І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» 1734 р. Розвиток культури та освіти.

Українські землі в другій половині XVIII ст. Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів. Речі Посполитої. Розвиток культури, науки, освіти.

Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст. Включення українських земель до складу Російської імперії. Адміністративно-територіальний поділ українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Розвиток національного руху. Поширення на Україну російського та польського суспільних рухів. Повстання під проводом У. Кармалюка.

Західноукраїнські землі наприкінці XVIII - у першій пол. XIX ст. Включення західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії, адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель, реформи Марії Терезії та Йосифа II та українські землі, діяльність «Руської трійці». Діяльність Головної руської ради (ГРР).

Культура України кінця XVIII - першої половини XIX ст. Національне відродження. Відкриття університетів. Культурно-освітній рух. Поява «Історії русів». Розвиток літератури, мистецтва.

Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст. Реформи 60 - 70-х рр. XIX ст. і процеси модернізації в Україні. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Заснування та діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Вплив російського громадсько-політичного руху на Україну.

Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст. Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій: Русько-української радикальної партії (РУРП), Української Національно-демократичної партії (УНДП), Української соціал-демократичної партії (УСДП). Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».

Культура України в другій половині XIX - початку XX ст. Становлення і консолідація української нації. Піднесення української культури. Освіта. Недільні школи на Наддніпрянській Україні. Розвиток науки. Розвиток нових напрямів культури. Відкриття театрів, музеїв, архівів. Українські підприємці-благодійники. Церковне життя.

Наддніпрянська Україна на початку XX ст. Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Економічна криза 1900 -1903 рр. та передвоєнне економічне піднесення. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Розвиток самостійницької і автономістської течій в національному русі. Події революції 1905 - 1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Посилення

національного гніту в Наддніпрянській Україні у 1907 - 1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.

Україна в Першій світовій війні. Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України в 1914 р. Початок російської адміністрації в Галичині. Перебіг воєнних дій на території України в 1915 - 1917 рр. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.

Українська революція. Революційні події в Україні у 1917 - на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради, погляди самостійників). Вплив корніловського заколоту на події в Україні. Політика Української Центральної Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.

Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918–1920). Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Прийняття Конституції УНР. Державний переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько-українська війна. Прийняття Конституції УСРР 1919 р. «Чортківська офензива». Перший «Зимовий похід» Армії УНР. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР. Другий «Зимовий похід» Армії УНР.

Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921-1928). Процес входження УСРР до складу СРСР. Голод у південних губерніях УСРР. Неп в УСРР. Відбудова народного господарства. Початок курсу на індустріалізацію. Політика «коренізації» УСРР. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження в літературі та театрі. Утворення ВУАН. Боротьба з націонал-комунізмом.

Радянська модернізація України (1929 -1938 рр.). Прояви процесу модернізації в радянській Україні. Зміна соціальної структури суспільства в Україні. Суспільно-політичне, соціально-економічне, культурне та релігійне життя. Масові репресії. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Монополізація духовного життя. Згорання українізації.

Західноукраїнські землі (1921 - 1938 рр.). Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Українські суспільно-політичні рухи, радикалізація політичного життя в 1930-х роках.

Україна під час Другої світової війни (1939 - 1945 рр.). Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок Великої Вітчизняної війни, окупація України. Встановлення окупаційного нацистського режиму. Розгортання діяльності

радянських партизан та українського визвольного руху. Створення УПА. Визволення України. Перемога у Великій Вітчизняній війні.

Післявоєнна відбудова та розвиток України в 1945 – 1953 рр. Україна - суб'єкт міжнародних відносин. Відбудова великих індустріальних об'єктів (Азовсталь, Дніпрогес, Запоріжсталь, шахти Донбасу тощо). Розгортання ідеологічних кампаній. Голод в Україні 1946 - 1947 рр.

Україна в умовах десталінізації (1953 - 1964 рр.). Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Будівництво потужних індустріальних об'єктів. Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950 - 1960-х рр.: припинення масових репресій, політична реабілітація безвинно засуджених. Реформа управління економікою. Виникнення руху «шістдесятників», першої хвилі дисидентського руху наприкінці 1950 - початку 1960-х рр.

Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960 - початок 1980-х рр.). Здійснення економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Друга хвиля дисидентського руху. Політико-ідеологічне становище радянського ладу в Україні (середина 1960 - початок 1980-х рр.). Конституція УРСР 1978 р.

Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України. Антиалкогольна кампанія, Чорнобильська катастрофа. Загострення соціально-економічної кризи: продаж товарів за картками споживача з купонами, зростання цін. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр.: загальноукраїнський страйк шахтарів, виникнення Народного руху України (Народний рух України за перебудову), перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Здобуття Україною незалежності: прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет, Акт проголошення незалежності України, проведення референдуму та виборів Президента України.

Україна в умовах незалежності. Заснування Збройних Сил України. Прийняття Конституції України. Прийняття державної символіки. Формування інституту громадянства та соціально-економічні реформи наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст.: приватизація засобів виробництва, лібералізація цін, грошова реформа, диференціація суспільства. Інтегрування України у світове співтовариство. Збройна агресія Росії проти України.

СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Зміст тесту визначається на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання з історії України. (Затверджено Міністерством освіти і науки України, наказ № 77 від 03.02.2017 р.).

Загальна кількість завдань тесту - 54. На виконання тесту відведено 150 хвилин.

Тест з історії України складається із завдань чотирьох форм:

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. До кожного завдання пропонується чотири варіанта відповіді, з яких лише один правильний.

Завдання на встановлення відповідності. До кожного завдання подано інформацію, яку позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконуючи завдання необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари).

Завдання з короткою відповіддю множинного вибору. До кожного завдання пропонується шість варіантів відповіді, серед яких лише три правильні.

Завдання на встановлення правильної послідовності. До кожного завдання подано перелік подій, позначених буквами, які потрібно розташувати у правильній послідовності, де перша подія має відповідати цифрі 1, друга - цифрі 2, третя - цифрі 3, четверта - цифрі 4.

За правильне (частково правильне) виконання завдань можна отримати:

- за завдання з вибором однієї правильної відповіді 0 – 1 тестовий бал.
- за завдання на встановлення відповідності 0 - 1 - 2 - 3 - 4 тестових бали.
- за завдання з короткою відповіддю множинного вибору 0 - 2 - 3 - 4 тестових бали.
- за завдання на встановлення правильної послідовності 0 – 2,5 - 5 тестових бали.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту з історії України, - 200 (за 100-бальною шкалою від 100 до 200 балів).

Композиція завдань у тесті з історії України ґрунтується на таких засадах:

Завдання розміщено відповідно до періодів історії України, що зазначені в Програмі зовнішнього незалежного оцінювання з історії України.

Завдання розміщено від завдань з вибором однієї правильної відповіді до завдань на встановлення правильної послідовності.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«ІРПІНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ С.І. Михайлов
«__» _____ 2017 р.

Варіант № _____

I. Завдання 1—40 мають чотири варіанти відповідей, з яких ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ.

1. До якого історико-археологічного періоду належить Трипільська культура?
  - А. Палеоліт.
  - Б. Мезоліт.
  - В. Неоліт.
  - Г. Енеоліт.
2. Вкажіть, хто з відомих археологів у 1897 р. здійснив відкриття трипільської цивілізації:
  - А. Р. Чайлд;
  - Б. В. Хвойка;
  - В. Г. Картер;
  - Г. Г. Шліман.
3. Оберіть варіант, у якому представлено правильну послідовність кочових племен, що сусідили з давніми слов'янами:
  - А. авари — гуни — сармати;
  - Б. сармати — скіфи — авари;
  - В. скіфи — сармати — гуни;
  - Г. гуни — сармати — авари.
4. Вкажіть, у якому столітті сармати витіснили скіфів у Крим та за Дунай:
  - А. III ст. до н. е.;
  - Б. I ст. до н. е.;
  - В. III ст. н. е.;
  - Г. V ст. н. е.
5. Вкажіть, як називали греко-римські автори давні слов'янські племена:
  - А. анти;
  - Б. склавини;
  - В. будини;
  - Г. венеди.
6. Укажіть назву грецького міста-колонії, заснованого на Бузькому лимані, неподалік сучасного Миколаєва:
  - А. Тіра;
  - Б. Херсонес;
  - В. Ольвія;
  - Г. Фанагорія.

7. *«Коли ж почули древляни, що він знову йде, порадилися з князем своїм Малом і сказали: «Якщо внадиться вовк до овець, то виносить по одній все стадо, якщо не уб'ють його. Так і сей: якщо не вб'ємо його, він усіх нас погубить». І послали вони до нього, кажучи: «Чого ти йдеш знову? Ти забрав всю данину». І не послухав їх, і древляни, вийшовши на супротив з города Іскоростеня, вбили його ...»* Якого року відбулася описана подія?
- А. 882 р.
  - Б. 911 р.
  - В. 945 р.
  - Г. 988 р.
8. Як називалася категорія неповноправних людей на Русі, які через різні обставини вийшли зі своєї суспільної групи?
- А. Закупи.
  - Б. Ізгої.
  - В. Рядовичі.
  - Г. Холопи.
9. Укажіть назву кочового народу, проти якого Володимир Мономах 1103 р., 1111 р. та 1116 р. разом з іншими князями здійснив успішні військові походи:
- А. хозари;
  - Б. печеніги;
  - В. половці;
  - Г. монголи.
10. Визначте, в якому році дружини Ярославичів зазнали поразки від половців на р. Альті:
- А. 1055 р.;
  - Б. 1066 р.;
  - В. 1068 р.;
  - Г. 1069 р.;
11. Вкажіть ім'я великого київського князя на час скликання Любецького з'їзду князів:
- А. Святослав;
  - Б. Святополк;
  - В. Володимир;
  - Г. Всеволод;
12. Вкажіть місце битви, де новгород-сіверський князь Ігор зазнав поразки від половців:
- А. Трубіж;
  - Б. Тясмин;
  - В. Калка;
  - Г. Каяла;
13. Вкажіть рік найдавнішої згадки у Київському літописі назви «Україна»:
- А. 1087 р.;
  - Б. 1097 р.;
  - В. 1187 р.;
  - Г. 1197 р.;
14. Укажіть державу, у складі якої до середини XVI ст. перебували Волинь, Підляшшя, Київщина, Східне Поділля:
- А. Велике князівство Литовське;
  - Б. Угорське королівство;
  - В. Польське королівство;
  - Г. Молдавське князівство.

- 15.** Хто об'єднав Галицьке і Волинське князівство?
А. Данило Галицький.
Б. Роман Мстиславич.
В. Ярослав Осмомисл.
Г. Мстислав Удатний.
- 16.** Правителі якої країн и щодо приєднаних українських земель дотримувалися принципу «Старого не порушувати, нового не впроваджувати»?
А. Великого князівства Литовського.
Б. Польського королівства.
В. Московського царства.
Г. Угорського королівства.
- 17.** Оберіть князя, який утворив у 1199 р. Галицько-Волинське князівство:
А. Всеволод Ольгович;
Б. Ярослав Осмомисл;
В. Володимир Ярославич;
Г. Роман Мстиславич;
- 18.** Вкажіть, в якому році Данило Галицький переміг у Ярославській битві: А. 1239 р.;
Б. 1241 р.;
В. 1245 р.;
Г. 1250 р.;
- 19.** Визначте, який князь мав при своєму дворі книгописну майстерню:
А. Василько Романович;
Б. Данило Романович;
В. Лев Данилович;
Г. Володимир Василькович;
- 20.** Вкажіть, у якому році припинила існування династія Романовичів:
А. 1301 р.;
Б. 1303 р.;
В. 1323 р.;
Г. 1340 р.;
- 21.** Послідовник греко-католицької церкви:
А. Католик.
Б. Уніат.
В. Протестант.
Г. Мусульманин.
- 22.** Вкажіть, у якому році галицькі землі було остаточно закріплено за польським королем Казимиром III: А. 1340 р.;
Б. 1349 р.;
В. 1350 р.;
Г. 1352 р.
- 23.** Оберіть пару країн, яка протягом 50—60-х років XIV ст. воювала за Галичину і Волинь:
А. Польща і Угорщина;
Б. Угорщина і Литва;
В. Польща і Литва;
Г. Литва і Тевтонський орден;
- 24.** Вкажіть, кому із князів належить вислів «Вся Русь просто повинна належати литовцям»:

- А. Гедиміну;
  - Б. Ольгерду;
  - В. Ягайлу;
  - Г. Вітовту;
- 25.** Вкажіть, у якому році відбулася Кревська унія:
- А. 1371 р.;
  - Б. 1385 р.;
  - В. 1396 р.;
  - Г. 1410 р.;
- 26.** Середньовічні цехи — це:
- А. Виробничі приміщення, у яких ремісники однієї спеціальності виготовляли певний товар.
  - Б. Корпоративні організації ремісників однієї чи кількох споріднених спеціальностей.
  - В. Підприємства, які виробляли необхідну для забезпечення життєвих потреб продукцію.
  - Г. Підприємства, де існував поділ ремісничої праці та використовувалася наймана робоча сила.
- 27.** Укажіть назву військово – адміністративної одиниці Нової Січі:
- А. полк;
  - Б. паланка;
  - В. земля;
  - Г. округ.
- 28.** Укажіть період гетьманування К. Розумовського:
- А. 1722–1727 рр.;
  - Б. 1734–1750 рр.;
  - В. 1750–1764 рр.;
  - Г. 1764–1775 рр.
- 29.** Який навчальний заклад було засновано в Острозі у другій половині XVI ст.?
- А. Єзуїтський колегіум.
  - Б. Чотирикласне народне училище.
  - В. Слов'яно-греко-латинську школу.
  - Г. Протестантську гімназію.
- 30.** Яка подія церковного життя пов'язана з ім'ям Петра Могили?
- А. Визнання королівською владою вищої православної церковної ієрархії.
  - Б. Утворення на українських землях греко-католицької церкви.
  - В. Відновлення вищої православної церковної ієрархії.
  - Г. Заснування Київської братської та Лаврської шкіл.
- 31.** Укажіть рік упровадження міського самоврядування в Російській імперії:
- А. 1861 р.;
  - Б. 1864 р.;
  - В. 1870 р.;
  - Г. 1874 р.
- 32.** Центральна Рада прийняла демократичну конституцію УНР і обрала Президентом України М.Грушевського:
- А. 18 квітня 1918р.
  - Б. 25 квітня 1918р.
  - В. 29 квітня 1918р.
  - Г. 1 травня 1918р.
- 33.** Укажіть документ, у якому Українська Центральна Рада вперше сформулювала широку програму соціально – економічних перетворень:
- А. Перший Універсал;

- Б. Другий Універсал;
- В. Третій Універсал;
- Г. Четвертий Універсал.

34. У листопаді 1918 р. В. Винниченко очолив:

- А. Генеральний секретаріат Української Центральної Ради;
- Б. Раду Народних Міністрів УНР;
- В. Директорію УНР;
- Г. Державний секретаріат ЗУНР.

35. Проаналізуйте наведені твердження та вкажіть правильне:

- А. «У березні 1921 р. було укладено Ризький мирний договір, що закріпив зверхність польської держави над Підляшшям, Холмщиною, Західною Волинною»;
- Б. «Х з'їзд РКП(б) у квітні 1921 р. затвердив політику коренізації. Провідниками цієї політики в Україні були нарком освіти Х. Раковський та секретар ЦК КП(б)У П. Постишев»;
- В. «З проголошенням у 1925 р. курсу на індустріалізацію розпочалася перша п'ятирічка, виконання якої збіглося з судовим процесом — «Шахтинська справа»;
- Г. «У грудні 1925 р. I з'їзд Рад СРСР затвердив Декларацію про утворення Союзу РСР і Союзний договір, а наступного року була прийнята перша Конституція СРСР».

36. Укажіть рік, у якому був проголошений курс на суцільну колективізацію сільського господарства:

- А. 1925 р.;
- Б. 1929 р.;
- В. 1930 р.;
- Г. 1932 р.

37. Укажіть країну, яка в березні 1939 р. окупувала Карпатську Україну:

- А. Румунія;
- Б. Угорщина;
- В. Польща;
- Г. Німеччина.

38. Укажіть міста, в районі яких відбулася найбільша танкова битва початкового періоду Великої Вітчизняної війни:

- А. Луцьк – Рівне – Броди;
- Б. Вінниця – Житомир – Біла Церква;
- В. Львів – Перемишль – Чернівці;
- Г. Житомир – Бердичів – Київ.

39. Корсунь – Шевченківська наступальна операція радянських військ була здійснена упродовж:

- А. червня – липня 1943 р.;
- Б. листопада – грудня 1943 р.;
- В. січня – лютого 1944 р.;
- Г. квітня – травня 1944 р.

40. Укажіть період розвитку українського суспільства, характерними рисами якого була боротьба влади з проявами «українського буржуазного націоналізму», з космополітизмом та «низькопоклонством перед Заходом»:

- А. кінець 1930-х — початок 1940-х рр.;
- Б. друга половина 1940-х — початок 1950-х рр.;
- В. друга половина 1950-х — початок 1960-х рр.;
- Г. кінець 1960-х — перша половина 1970-х рр.

II. У завданнях 41–46 до кожного з чотирьох завдань, позначених БУКВАМИ, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначений ЦИФРОЮ.

41. Установіть відповідність між творами та їхнім головним змістом:

1. «Повість минулих літ»;	А. Опис чудес, життя та подвигів ченців;
2. «Слово о полку Ігоревім»;	Б. Виклад всесвітньої історії, історії походження Русі та розвитку держави;
3. «Києво – Печерський Патерик»;	В. Похвала князеві Володимиру та прославлення хрещення Русі;
4. «Повчання» Володимира Мономаха.	Г. Морально–етичні норми та правила, вказівки для князя, життєпис автора, що має служити прикладом нащадкам; Д. Літературно–поетичний опис трагічного походу руської дружини проти половців

42. Встановіть відповідність між датами та лідерами повстань:

1. 1594—1596 рр.;	А. Криштоф Косинський;
2. 1630 р.;	Б. Павло Бут, Дмитро Гуня, Яків Острянин;
3. 1637—1638 рр.;	В. Тарас Федорович (Трясило);
4. 1591—1593 рр.;	Г. Северин Наливайко. Д. Криштоф Косинський, Тарас Федорович (Трясило);

43. Встановіть відповідність між назвами територій і їх характеристиками:

1. Дике Поле;	А. Кочові стійбища ногайських татар;
2. Дніпровський Низ;	Б. Плавні з островами, озерами, протоками;
3. Великий Луг;	В. Степи, не обжиті осілим населенням;
4. Улуси;	Г. Пасмо території за порогами Дніпра. Д. Північні області України, що межують з Білоруссю та Росією

44. Установіть відповідність між подіями та періодами, впродовж яких вони відбувалися:

1. Діяльність у Львові гуртка «Руська трійця»;	А. 1854–1855 рр.;
2. Реформи Олександра II в Російській імперії;	Б. 1833–1837 рр.;
3. Оборона Севастополя під час Кримської війни;	В. 1770–1780 рр.;
4. Реформи Марії – Терезії та Йосифа II в Австрійській імперії.	Г. 1892–1893 рр.;
	Д. 1860–1870 рр.

45. Встановіть відповідність між поетами та письменниками та їх творами:

1. П. Куліш;	А. «Тарас Бульба»;
2. Т. Шевченко;	Б. «Чорна рада»;
3. Г. Квітка-Основ'яненко;	В. «Гайдамаки»;
4. М. Гоголь;	Г. «Конотопська відьма». Д. «Лісова пісня»

46. Встановіть відповідність між культурно-просвітницькими організаціями та їх активними діячами:

1. Київська громада;	А. Максимович М.;
2. «Південно-Західний відділ Російського географічного товариства»;	Б. Антонович В.;
3. Чернігівська громада;	В. Чубинський
4. Історичне товариство Нестора Літописця;	Г. Глібов Л.;
	Д. Шевченко Т.

III. Завдання 47–50 мають по шість варіантів відповідей, серед яких лише три правильні. Виберіть цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, відповіді та запишіть їх у бланку

47. Вкажіть ознаки трипільської цивілізації.

1. Перехід до орного землеробства;
2. Перехід до кочового скотарства;
3. Наявність релігійного культу богині-матері;
4. Винайдення заліза;
5. Поклоніння богу вогню — Сварогу;
6. Будування великих поселень — протоміст.

48. Вкажіть представників християнського духівництва на Русі.Бояри;

1. Єпископи;
2. Митрополит;
3. Волхви;
4. Ченці;
5. Дружинники.

49. Оберіть імена воїнів-богатирів, оспіваних у руських билинах.Добриня Микитич;

1. Микула Селянинович;
2. Альоша Попович;
3. Євпатій Коловрат;
4. Ілля Муромець;
5. Данило Затворник.

50. Вкажіть ознаки адміністративно-політичного устрою Лівобережної Гетьманщини.

1. Збереження незмінним адміністративно-територіального устрою;
2. Полки поділялися на сотні;
3. Полковник керував полком довічно;
4. Посад гетьмана і генеральної старшини не існувало;
5. Полковники підпорядковувалися белгородському воєводі;
6. Полковники входили до старшинської ради але не підкорялися гетьманові.

IV. У завданнях 51-54 розташуйте історичні події в правильній послідовності.

51. Розташуйте археологічні культури у хронологічній послідовності:

- А. черняхівська археологічна культура;
- Б. трипільська археологічна культура;
- В. зарубинецька археологічна культура;
- Г. катакомбна археологічна культура.

52. Розташуйте події у хронологічній послідовності:

- А. початок грецької колонізації Північного Причорномор'я;
- Б. поява на території сучасної України кіммерійців;
- В. навала аварських племен;
- Г. утворення готської держави короля Германаріха.

53. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А. підписання мирного договору між УНР і Німеччиною та її союзниками;
- Б. проголошення Акта злуки УНР і ЗУНР;
- В. проголошення автономії України Першим Універсалом Центральної Ради;
- Г. створення Директорії УНР.

54. Установіть хронологічну послідовність подій:

- А. відставка П. Шелеста з посади Першого секретаря ЦК КПУ;
- Б. початок членства Української РСР в ООН;
- В. доповідь М. Хрущова на XX з'їзді КПРС «Про культ особи та його наслідки»;
- Г. проведення операції «Вісла».

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лях Р., Темірова Н. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2003. - 192 с.
2. Власов В. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2015. - 280 с.
3. Власов В. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2015. - 256 с.
4. Швидько Г. К Історія України: Підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. -К.: Генеза, 2011. - 384 с.
5. Турченко Ф., Мороко В. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. -К.: Генеза, 2009. - 352 с.
6. Турченко Ф. Новітня історія України. Частина перша. 1914-1939: Підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2011. - 352 с.
7. Кульчицький С., Лебедева Ю. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2010. - 304 с.
8. Турченко Ф. Новітня історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. - К.: Генеза, 2011. - 384 с.
9. Пометун О., Гупан Н. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень): Підручник для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. -К.: ВД «Основа», 2009. - 352 с.